

V Bruselu dne 14.10.2019
COM(2019) 468 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

Průběžné hodnocení programu pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků

{SWD(2019) 374 final}

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

Průběžné hodnocení programu pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků

I. ÚVOD

Program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME) je program Unie určený k posílení konkurenceschopnosti a udržitelnosti podniků, k povzbuzení podnikatelské kultury a k podpoře zakládání a růstu malých a středních podniků. Přispívá k celkovým cílům strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění a zároveň usiluje o optimalizaci součinnosti s dalšími programy EU, jako jsou program Horizont 2020 a evropské strukturální a investiční fondy.

Jak stanoví nařízení o programu COSME¹, Komise provedla průběžné hodnocení programu s cílem posoudit jeho význam a přidanou hodnotu, jakož i efektivitu a účelnost jeho provádění a soudržnost s dalšími programy EU.

Tato zpráva shrnuje hlavní zjištění hodnocení, uvádí závěry a získané poznatky. Zprávu doplňuje podrobnější pracovní dokument útvarů Komise.

II. SOUVISLOSTI

Program COSME následuje po rámcovém programu pro konkurenceschopnost a inovace², který byl prováděn v letech 2007 až 2013 s finančním krytím ve výši 3,6 miliardy EUR³. Jeho cílem bylo přispět k posílení produktivity, inovační kapacity a udržitelného růstu. Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace sestával ze tří „pilířů“: z programu pro podnikání a inovace, programu na podporu politiky informačních a komunikačních technologií a programu Inteligentní energie pro Evropu.

Během programového období 2014–2020 byly činnosti prováděné v rámci programu na podporu politiky informačních a komunikačních technologií a programu Inteligentní energie pro Evropu přesunuty do programu Horizont 2020, zatímco činnosti v rámci programu pro podnikání a inovace byly z velké části přesunuty do programu COSME.

Program pro podnikání a inovace představoval zhruba 60 % rozpočtu rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace. Program pro podnikání a inovace podporoval přístup k finančním prostředkům pro malé a střední podniky, síť Enterprise Europe Network, Erasmus pro mladé podnikatele, poradenská centra pro otázky práv duševního vlastnictví pro malé a střední podniky a činnosti zaměřené na podporu podnikatelské kultury a vytváření lepších rámcových podmínek pro malé a střední podniky působící v EU. Program COSME se nevěnuje inovacím, nově však zaměřuje zvláštní pozornost na cestovní ruch.⁴

¹ Nařízení (EU) č. 1287/2013.

² Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. [1639/2006/ES](#) ze dne 24. října 2006, kterým se zavádí rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (2007–2013).

³ COM(2005) 121.

⁴ Podrobné srovnání rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace a programu COSME: Fanny Lajarthe (2012). Differences and Similarities Between CIP And COSME (Rozdíly a podobnosti mezi rámcovým programem pro konkurenceschopnost a inovace a programem COSME): informační sdělení. IP/A/ITRE/2012-14.

Posouzení dopadu⁵, které doplňuje návrh nařízení o programu COSME⁶, odhalilo tato selhání trhu: potíže s přístupem malých a středních podniků k finančním prostředkům, nízká úroveň zakládání podniků a špatné výsledky, slabý podnikatelský duch, podmínky pro podnikání, které nemotivují k zahájení podnikatelské činnosti a růstu, potíže bránící průmyslové specializaci a odvětvové konkurenceschopnosti, omezená internacionalizace malých a středních podniků v rámci Evropy i mimo ni.

Obecné i konkrétní cíle programu COSME byly navrženy tak, aby tyto problémy řešily. Upřednostňovanou možností k dosažení těchto cílů je pokračování ve všech činnostech programu pro podnikání a inovace v rámci programu COSME (2,2 miliardy EUR), s výjimkou inovací (přibližně 600 milionů EUR). Finanční krytí programu COSME je na období 2014–2020 stanoveno na 2,3 miliardy EUR.

Program COSME je jménem Evropské komise prováděn především Evropskou agenturou pro malé a střední podniky (EASME) s výjimkou finančních nástrojů, které jsou jménem Evropské komise prováděny Evropským investičním fondem (EIF). Program je otevřený také pro třetí evropské země (jež nejsou členy EU)⁷.

III. PROVÁDĚNÍ – SOUČASNÝ STAV

Jak dokládá průběžné hodnocení, míra plnění rozpočtu programu COSME je dobrá. Provozní rozpočet⁸ dostupný v roce 2014 (247 milionů EUR) byl splněn na 99,87 %, v roce 2015 byl dostupný provozní rozpočet (329 milionů EUR) splněn na 99,38 % a v roce 2016 byl dostupný provozní rozpočet (336 milionů EUR) splněn na 96,69 %. Prováděcí struktury pro finanční nástroje a síť Enterprise Europe Network byly zavedeny a dodržovány. Další posílení finančních nástrojů ve výši 550 milionů EUR bylo poskytnuto skrze Evropský fond pro strategické investice.

Přístup k financování – specifický cíl 1

Přinejmenším 60 % zdrojů programu (tj. 1 400 milionů EUR) je vyčleněno na finanční nástroje, nástroj pro úvěrové záruky a nástroj pro kapitálové investice pro růst v rámci programu COSME. Navazují na úspěch finančních nástrojů rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace (2007–2013), které pomohly uvolnit úvěry ve výši více než 21 miliard EUR a rizikový kapitál ve výši přes 3 miliardy EUR pro více než 380 000 malých a středních podniků v Evropě.

Výzvy k vyjádření zájmu o finanční nástroje zveřejněné v roce 2014 vyvolaly velký zájem ze strany finančních zprostředkovatelů v celé EU a v zemích, které nejsou členy EU a účastní se programu COSME, zejména o nástroj pro úvěrové záruky. Vysoká tržní poptávka po nástroji pro úvěrové záruky pokračovala i v roce 2015, což mělo za následek, že celý rozpočet dostupný pro období 2014–2015 byl vyčerpán již v polovině roku 2015. Díky záruce, kterou poskytl Evropský fond pro strategické investice (EFSI)⁹, mohl Evropský investiční fond pokračovat v podepisování dohod o záruce v rámci

⁵ SEK(2011) 1452 final.

⁶ COM(2011) 834.

⁷ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/34263?locale=cs>

⁸ Rozpočtové položky 02.02.01 a 02.02.02 pro všechny zdroje financování, včetně příspěvků třetím zemím a zpětných toků z finančních nástrojů rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace a mimo správních rozpočtových linií programu COSME.

⁹ Takzvané zlepšení nástroje pro úvěrové záruky v rámci programu COSME.

nástroje pro úvěrové záruky programu COSME i v druhé polovině roku 2015. Na konci roku 2016 získalo necelých 143 000 malých a středních podniků z 21 zúčastněných zemí v rámci vylepšeného nástroje pro úvěrové záruky prostředky ve výši téměř 5,5 miliardy EUR¹⁰. Zlepšování nástroje pro úvěrové záruky programu COSME pokračovalo díky záruce EFSI i v letech 2017 a 2018, což mělo pozitivní dopad na uvolnění financování pro rizikovější malé a střední podniky mnohem dříve, než by tomu bylo v případě samotného rozpočtu programu COSME, čímž se urychlilo financování reálné ekonomiky.

Vzhledem ke zvláštnostem kapitálového nástroje, jeho komplexnějším postupům náležitě péče a procesům získávání finančních prostředků trvalo podepisování dohod o financování déle. Prvních pět transakcí v rámci nástroje pro kapitálové investice a růst bylo podepsáno na konci roku 2015, přičemž tři z nich byly víceetapové fondy v kombinaci s kapitálovým nástrojem InnovFin pro počáteční fáze, který byl zřízen v rámci programu Horizont 2020. První investice do malých a středních podniků v rámci těchto dohod proběhly v roce 2016.

Přístup na trhy – specifický cíl 2

Program COSME pomáhá evropským podnikům, a zejména malým a středním podnikům, působit na jednotném trhu, jakož i vyvážet za hranice Evropy. Více než dvě třetiny rozpočtu programu COSME určeného na přístup na trhy je věnováno síti Enterprise Europe Network, která pomáhá malým a středním podnikům nalézt partnery v EU a ve třetích zemích, pokud jde o obchod, technologie a výzkum. Podporuje také účast malých a středních podniků v programech financování z EU, v programu Horizont 2020 a v evropských strukturálních a investičních fondech.

Síť Enterprise Europe Network zahájila činnost podle plánu dne 1. ledna 2015 (činnosti v roce 2014 stále pokrýval rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace). V návaznosti na dvě výzvy k podávání návrhů bylo vybráno 92 konsorcií. V této fázi síť zahrnovala 525 organizací z EU a 80 organizací z osmi zemí účastnících se programu COSME¹¹; byly podepsány rámcové dohody o partnerství pokrývající sedmileté období a zvláštní grantové dohody na provozní období 2015–2016 a 2017–2018.

Síť Enterprise Europe Network (která má cca 3 000 zaměstnanců) každoročně zapojila do místních událostí přes 200 000 malých a středních podniků, poskytla 70 000 malých a středních podniků specializované poradenské služby ohledně přístupu k finančním prostředkům, práva duševního vlastnictví v oblasti podnikání a technologií, účinného využívání zdrojů atd. Zhruba 25 000 malých a středních podniků se každý rok účastní akcí zaměřených na navazování kontaktů, díky čemuž bylo mezi malými a středními podniky podepsáno okolo 2 500 mezinárodních partnerství.

V rámci specifického cíle 2 programu COSME je také prováděno financování několika dalších menších projektů; k těm nejdůležitějším patří:

- portál Vaše Evropa – Podniky ve výši zhruba 0,5 milionu EUR ročně,
- poradenská centra pro práva duševního vlastnictví v Číně, Latinské Americe a jihovýchodní Asii ve výši 7,2 milionu EUR,
- Středisko pro průmyslovou spolupráci mezi Uníí a Japonskem ve výši 2,7 milionu EUR ročně,

¹⁰ Viz stav provádění nástroje pro úvěrové záruky v rámci programu COSME ke dni 31. března 2016 dostupný na adrese: http://www.eif.org/what_we_do/guarantees/single_eu_debt_instrument/cosme-loan-facility-growth/index.htm

¹¹ Island, Černá Hora, Severní Makedonie, Turecko, Albánie, Srbsko, Moldavsko, Arménie.

- zlepšená jednotná kontaktní místa v členských státech ve výši 1 milion EUR,
- zlepšování přístupu k malým a středním podnikům ve veřejných zakázkách ve výši 1 milion EUR.

Zlepšit rámcové podmínky pro podniky – specifický cíl 3

Program COSME financuje činnosti, které mají za cíl zlepšení podnikatelského prostředí pro malé a střední podniky, jako jsou seskupení a digitální technologie, omezení byrokracie a podpora zásady „zelenou malým a středním podnikům“ a zlepšování konkurenceschopnosti strategických odvětví, která mají strategický význam pro evropské hospodářství, včetně turistického ruchu.

Tento cíl je prováděn prostřednictvím nejrůznějších menších akcí, výzev k podávání návrhů a výzev k účasti v soutěži, jako jsou:

- digitální dovednosti pro konkurenceschopnost a inovace za zhruba 3 miliony EUR ročně,
- program Cluster pro internacionalizaci malých a středních podniků v rozsahu 3,5 až 5 milionů EUR ročně,
- program Cluster Excellence za 1,5 milionu EUR ročně,
- modernizace průmyslových činností (klíčové základní technologie, pokročilá výroba atd.) průměrně za 5 milionů EUR ročně,
- několik činností na podporu malých a středních podniků v průmyslových odvětvích (stavebnictví, chemie, letectví, obrana, potravinový řetězec, účinné využívání zdrojů, design, výrobky z biologického materiálu apod.) v rozsahu od 5 do 8 milionů EUR ročně,
- sledování a průběžná kontrola politik pro malé a střední podniky v průměru za 5 milionů ročně:
 - ověřování výkonnosti malých a středních podniků,
 - shromáždění malých a středních podniků,
 - síť zmocněnců pro malé a střední podniky,
 - informační nástroje, jako jsou Business Planet na stanici Euronews a portál pro malé a střední podniky,
- platforma EU REFIT ke snížení regulační zátěže v průměru za 0,5 milionu EUR ročně,
- podpora odvětví cestovního ruchu v rámci rozpočtu v rozsahu 5 až 9 milionů EUR ročně,
- podpora sociální ekonomiky a sociálního podnikání v rámci rozpočtu v rozsahu 0,5 až 2 miliony EUR ročně.

V letech 2014 až 2016 bylo na tento cíl vyčleněno 109,3 milionu EUR, což představuje 12 % finančního krytí. První výzvy v rámci tohoto cíle byly zveřejněny na konci roku 2014, avšak vzhledem k období provádění začala většina akcí přinášet výsledky až po vypršení lhůty pro toto hodnocení.

Skupina na vysoké úrovni pro oblast administrativní zátěže přispěla k výměně osvědčených postupů a následným krokům a připravila půdu pro platformu EU REFIT. Ověřování výkonnosti malých a středních podniků poskytlo přehled evropských malých a středních podniků a podrobné informace o provádění iniciativy „Small Business Act“. Informace týkající se konkrétních členských států byly podkladem pro doporučení pro jednotlivé země evropského semestru. Síť zmocněnců pro malé a střední podniky, každoroční setkání malých a středních podniků a evropský týden malých a středních podniků nabídly fóra pro zvyšování povědomí a výměnu osvědčených postupů ve všech oblastech iniciativy „Small Business Act“. V neposlední řadě je třeba podotknout, že dne 12. června 2015 se začala vysílat 4. řada seriálu Business Planet na televizi Euronews.

Kampaň digitálních dovedností pro pracovní místa běžela ve 30 zemích, zapojilo se do ní 384 organizací a přes 300 000 účastníků a dostala se zhruba k 115 milionům lidí.

Výzva k podávání návrhů nazvaná „Design based consumer goods“ (s dostupným rozpočtem ve výši 4 miliony EUR) vedla k přiznání rozpočtu 10 projektům malých a středních podniků na rozvoj

inovatívních digitálních řešení ke zlepšení postupů pro návrhy a komunikaci v hodnotovém řetězci textilního a oděvního odvětví, inovačních produktů začleňujících digitální technologie do produktů a na nové obchodní modely k řešení výzev v oblasti životního prostředí a společenských výzev.

Iniciativy v oblasti cestovního ruchu přispěly k posílení konkurenceschopnosti evropského odvětví cestovního ruchu. Iniciativy věnované nárůstu přílivu mladých turistů a turistů v důchodovém věku přispěly k prodloužení turistické sezóny. Činnosti, které mají za cíl zlepšit dostupnost cestovního ruchu, přispěly ke zlepšení zařízení a služeb pro turisty se zvláštními potřebami v oblasti přístupu. Došlo ke zlepšení viditelnosti iniciativy Evropské turistické destinace nejvyšší kvality, která přinese vyšší počet potenciálních turistů a místních vedlejších příjmů pro destinace a provozovatele v oblasti cestovního ruchu. Činnosti a akce pro zvyšování povědomí přinesly lepší viditelnost a zavádění iniciativ v oblasti turistického ruchu.

V letech 2014–2016 zahrnovala iniciativa „Clusters Go International“ 25 evropských strategických klastrových partnerství zastupujících 145 klastrových organizací napříč 23 evropskými zeměmi a přes 17 000 evropských malých a středních podniků. Finanční prostředky byly rozděleny mezi 15 z celkem 25 vybraných evropských strategických partnerství. Zbýlých 10 partnerství obdrželo štítek evropských strategických klastrových partnerství a bylo vybídnuto k pokračování partnerství na dobrovolném základě, bez financování programem COSME. Uvedených 15 spolufinancovaných partnerství odpovídá zhruba 95 klastrům oslovujícím přes 10 300 evropských malých a středních podniků.

Podnikání a podnikatelská kultura – specifický cíl 4

Program COSME podporuje výměny mezi evropskými pedagogy a školiteli s cílem rozvinout osvědčené postupy v podnikatelském vzdělání v EU. Program se zaměřuje na skupiny podnikatelů, jako jsou mladí lidé, ženy nebo senioři, které mají užitek z mentorství a jiných programů uzpůsobených na míru.

Hlavním nástrojem je poradenský program Erasmus pro mladé podnikatele, který pomáhá novým podnikatelům získat a vybudovat si podnikatelské dovednosti a znalosti a dále rozvíjet jejich podnikatelskou činnost prostřednictvím získávání poznatků od zkušených podnikatelů. Tento program byl spuštěn v roce 2009 jako pilotní projekt a nyní je klíčovou činností v rámci programu COSME.

Provádí se na základě každoroční výzvy k podávání návrhů vedoucí k podpisu grantových dohod Výkonnou agenturou pro malé a střední podniky (EASME) na období v délce 24 měsíců. Všeobecně lze říci, že výzvy se účastní vysoký počet kvalitních projektů, které nemohou být financovány z důvodu nedostatku finančních prostředků. V rámci výzvy v roce 2014¹² bylo podáno 111 návrhů, přičemž vybráno bylo 15 projektů zahrnujících 111 organizací z 28 zemí programu COSME; 40 projektů v objemu přibližně 14 milionů EUR nemohlo být kvůli rozpočtovým omezením financováno. Provádění činností započalo dne 1. února 2015 se sítí 175 zprostředkovatelských organizací ve 32 zemích (26 členských států a 6 zemí účastnících se programu COSME). Na konci roku 2016 bylo přijato 11 000 podnikatelských profilů a vzniklo 4 200 spojení zahrnujících přes 8 400 podnikatelů.

V rámci tohoto specifického cíle programu COSME je také financováno několik dalších menších projektů. K těm nejdůležitějším patří:

- podnikatelské vzdělávání průměrně v rozsahu od 0,4 do 1 milionu EUR ročně,

¹² <https://ec.europa.eu/easme/sites/easme-site/files/documents/erasmus-for-young-entrepreneurs-call-for-proposals-2014.pdf>

- podnikání žen průměrně v rozsahu od 0,5 do 1 milionu EUR ročně,
- podnikání seniorů průměrně v rozsahu od 0,5 do 1 milionu EUR ročně,
- digitální podnikání ve výši 2,5 milionu EUR v roce 2015,
- podpora podnikání migrantů ve výši 1,5 milionu EUR ročně.

IV. METODIKA

Průběžné hodnocení zahrnuje období 2014–2016 a z velké části se zakládá na studii¹³ provedené externí poradenskou službou mezi prosincem roku 2016 a prosincem roku 2017. Konzultant provedl studii za pomoci standardizované metody Komise pro hodnocení, v souladu s doporučením v pokynech pro zlepšování právní úpravy¹⁴. Cílem bylo zhodnotit činnosti programu, které byly financovány v letech 2014–2016, na základě pěti kritérií: významu, účinnosti, soudržnosti, účelnosti a přidané hodnoty EU.

Průběžné hodnocení se zabývalo 6 hlavními otázkami a 15 dílčími otázkami stanovenými v popisu studie a využívalo kombinaci kvantitativních a kvalitativních metod.

Nástroje průběžného hodnocení zahrnovaly sekundární výzkum, statistickou analýzu sekundárních údajů, seminář, 120 rozhovorů na vysoké úrovni, cílené konzultace s více než 4 000 malými a středními podniky a veřejné konzultace, při nichž bylo obdrženo 195 reakcí a 14 stanovisek.

Vzhledem k tomu, že se jedná o průběžné hodnocení, není většina očekávaných dlouhodobých dopadů zatím zřetelná. Proto se soustředí především na to, do jaké míry program stanoví dílčí základní prvky k dosažení zamýšlených střednědobých výstupů a výsledků. To znamená, že důraz je kladen na přiměřenost a kvalitu návrhu programu, tj. stanovené cíle, investované zdroje a provedené činnosti, tedy kritéria významu a soudržnosti.

Podrobnější informace o metodice naleznete v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise.

V. ZJIŠTĚNÍ HODNOCENÍ

Tato část přináší hlavní zjištění dotčeného hodnocení v souladu s pěti výše stanovenými hodnotícími kritérii.

A. Význam

Program COSME přispívá k hlavní prioritě Junckerovy Komise, a sice k podpoře růstu a zaměstnanosti, prostřednictvím několika opatření, včetně zlepšování přístupu k finančním prostředkům, vytváření možností ke vzniku sítí, podpory výměny informací a také osvědčených postupů, jakož i přístupu evropských malých a středních podniků na nové trhy. Jednou z hlavních silných stránek programu COSME je fakt, že se jedná o program pro všechny evropské malé a střední podniky.

Program realizuje priority Komise v oblasti politik, včetně iniciativy „Small Business Act“, strategie pro jednotný trh (2015) a Iniciativy pro začínající a rychle se rozvíjející podniky (2016). Je také přísně sladěn s rozvíjejícími se potřebami malých a středních podniků v Evropě.

Výsledek průzkumů ukazuje, že jak zprostředkovatelé, tak přijímající malé a střední podniky považují opatření programu COSME za významná a odpovídající jejich potřebám, a to z hlediska stanovených

¹³ <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/28084?locale=cs>

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-guidelines-and-toolbox_cs

podmínek i jejich obsahu. Program má pro evropské občany velký význam z důvodu zaměření na podporu hospodářského růstu a vytváření pracovních příležitostí.

V oblastech mimo hospodářskou sféru je význam programu omezenější, tj. v oblastech týkajících se společenských výzev a některých cílů stanovených ve strategii EU 2020, jako je udržitelný růst podporující začlenění. Program COSME na tyto cíle reaguje převážně nepřímo.

Hlavní předností programu COSME je jeho přizpůsobivost. Ta mu umožňuje provádění nových politických priorit prostřednictvím spouštění nových činností a směřování finančních prostředků do oblastí, které jsou prioritní. V tomto ohledu bylo navrženo několik změn v oblasti rozdělování rozpočtu, které byly provedeny během prvních tří let provádění.

Hlavní slabina významu (ale také účelnosti, o které se pojednává dále) se týká struktury programu. V souladu s nařízením o programu COSME připadá na dvě hlavní opatření, finanční nástroje a síť Enterprise Europe Network, více než 80 % celkového rozpočtu. To má za následek, že rozpočet na další, menší opatření je značně omezen. V některých případech tak dochází ke snížení možného dopadu těchto opatření.

B. Účelnost

V letech 2014–2016 byl program COSME celkově úspěšný při dosahování očekávaných výstupů, jako je počet malých a středních podniků využívajících dluhového financování či počet uspořádaných akcí. Dostupné důkazy nasvědčují tomu, že program COSME bude mít kladný dopad na růst a zaměstnanost jeho příjemců.

Síla programu COSME spočívá zejména ve využití zprostředkovatelů k provádění programu. Program COSME využívá toho, že jsou tito zprostředkovatelé blízcí malým a středním podnikům, a prostřednictvím služeb, které tito zprostředkovatelé nabízejí ve vnitrostátních a regionálních podmínkách, usnadňuje začlenění služeb stanovených v jeho rámci. Tento přístup umožňuje programu COSME maximalizovat svůj potenciál pro dosahování požadovaných účinků.

Přístup k financování

Nástroj pro úvěrové záruky a nástroj pro kapitálové investice pro růst jsou finanční nástroje, jež jsou pro přijímající malé a střední podniky vysoce účinné. Zejména nástroj pro úvěrové záruky se dotkl značného počtu malých a středních podniků, celkově navrhnul příznivější podmínky financování, ukázal se být významnou pákou ve financování malých a středních podniků a navýšil nabídku dluhového financování ve většině členských států. Bylo však zdůrazněno, že hranice 150 000 EUR, při jejímž překročení musí finanční zprostředkovatelé ověřit, že daný malý či střední podnik nesplňuje žádné z inovačních kritérií stanovených v rámci dluhového finančního nástroje pro malé a střední podniky programu Horizont 2020, má negativní dopad. Zprostředkovatelé jsou nuceni omezit své finanční nabídky na tento limit, přičemž tato hranice je považována za neodpovídající finančním potřebám mnohých malých a středních podniků.

Vývoj v rámci nástroje pro kapitálové investice pro růst je omezenější z důvodu zdlouhavého procesu vedoucího k financování, které je s kapitálovými investicemi spojeno, a proto, že je upřednostňován kapitálový nástroj zavedený v rámci Evropského fondu pro strategické investice (EFSl) v roce 2016.

V rámci nástroje pro úvěrové záruky se k 31. prosinci 2016 zapojilo přes 60 finančních zprostředkovatelů v 25 zemích, přičemž podporu získalo přes 140 000 malých a středních podniků, z nichž 50 % tvořily začínající podniky s provozní historií kratší pěti let a 90 % z podpořených podniků jsou mikropodniky.

Nástroj pro úvěrové záruky umožnil nárůst počtu a objemu finančních transakcí rizikovějším malým a středním podnikům (dohody o zárukách ve výši 611,17 milionu EUR podepsané v letech 2014–2016 umožnily financování o objemu 5,5 miliardy EUR). Většina dotazovaných finančních zprostředkovatelů uvedla, že nástroj pro úvěrové záruky značně zlepšil jejich schopnost poskytovat pokrytí úvěrového rizika nebo úvěru. Průzkum také prokázal, že záruka programu COSME celkově přinesla vysoké množství dodatečných investic v odhadované celkové výši 1,25 miliardy EUR. Dotazované malé a střední podniky vykázaly kladný vliv na jejich perspektivu růstu, a to jak u nástroje pro kapitálové investice, tak u nástroje pro úvěrové záruky.

Přístup na trhy

Síť Enterprise Europe Network prokázala dobrou schopnost dosáhnout k malým a středním podnikům po celé Evropě, včetně 150 000 malých a středních podniků, které se zúčastnily spolupráce a poradenských služeb této sítě. Díky síti Enterprise Europe Network uzavřelo přes 8 000 malých a středních podniků dohody o spolupráci s malými a středními podniky „za hranicemi“ nebo provedlo doporučení nových poradenských služeb této sítě. Služby sítě Enterprise Europe Network podporovaly malé a střední podniky zejména při zlepšování kvality jejich zboží a služeb, což vedlo k (očekávanému) nárůstu obrátu a především ke vstupu na nové zeměpisné trhy, a to jak v Evropě, tak mimo ni. Klientské malé a střední podniky využívají služeb sítě ve velkém a cení si jich. Síť vykazuje značné výsledky v oblasti výstupů, zejména co se týče jejich služeb obchodní spolupráce, v poskytování poradenství, pomoci malým a středním podnikům při překonávání překážek spojených s inovacemi a řízením podniků a umožňování cenných obchodních vztahů mezi malými a středními podniky. Síť také přinesla výsledky pro samotné zprostředkovatele, a to mimo jiné lepší znalosti, strategické informace a spolupráci s ostatními členy sítě s cílem zlepšit kvality služeb.

Kromě služeb sítě Enterprise Europe Network slouží jako hlavní zdroj informací portál „Vaše Evropa – Podniky“. Poskytuje informace o právech a povinnostech při zakládání a/nebo řízení podniku v evropských zemích a přilákal více návštěvníků, než se očekávalo. Údaje z monitorování ukazují, že portál navštívilo 2,9 milionu jednotlivých návštěvníků (pro porovnání: nařízení o programu COSME stanovuje dlouhodobý cíl pro síť Enterprise Europe Network na 2,3 milionu uživatelů digitálních služeb). Míra spokojenosti uživatelů je rovněž vysoká (93 %, přičemž cíl byl v pracovním programu COSME pro rok 2016 stanoven na 85 %).

Opatření „Clusters Go International“ zahrnuje 25 evropských strategických klastrových partnerství zastupujících 145 klastrových organizací napříč 23 evropskými zeměmi a přes 17 000 evropských malých a středních podniků. Z důvodu rozpočtových omezení bylo financováno pouze 15 z 25 vybraných evropských strategických partnerství, zbylých 10 obdrželo štítek evropských strategických klastrových partnerství a bylo vybidnuto k pokračování partnerství na dobrovolném základě, bez financování programem COSME. Těchto 15 spolufinancovaných partnerství odpovídá za zhruba 95 klastrů oslovujících přes 10 300 evropských malých a středních podniků. Mezi klastry byla vytvořena oficiální evropská partnerství, jakož i první „globální“ partnerství.

Klíčovým výstupem bylo zlepšení chápání procesu internacionalizace a posílení schopností klastrových manažerů s cílem podpořit internacionalizaci, jakož i vytvoření nových mezinárodních obchodních vztahů. Zlepšení mezinárodního profilu a viditelnosti lze považovat za střednědobé výsledky dosažené v širším měřítku.

Zlepšování rámcových podmínek pro konkurenceschopnost

Iniciativy podporující konkurenceschopnost odvětví se většinou skládají z jednorázových akcí s omezeným rozpočtem, které cílí na širší spektrum odvětví. Podle příjemců programu pro cestovní ruch zahrnují přímé výsledky tvorbu nových strategických přeshraničních partnerství a zvýšení viditelnosti na mezinárodních trzích. I když přímo bylo zapojeno jen několik malých a středních

podniků, zapojení profesních sdružení a místních, regionálních a vnitrostátních turistických agentur vytvořilo základ pro značné multiplikační účinky. Jsou vyvíjeny nové produkty a služby v oblasti cestovního ruchu a účastníci mají vysoká očekávání, co se týče možnosti vstoupit na nové trhy.

Provádění opatření iniciativy „Small Business Act“ úspěšně přinesla kvalitní informace vnitrostátním tvůrcům politik prostřednictvím zveřejnění přehledu výkonnosti malých a středních podniků a poskytla vysoce ceněnou platformu určenou ke sdílení informací a ověřených postupů prostřednictvím sítě zmocněnců pro malé a střední podniky. Obecně se má za to, že tato opatření přispívají ke konvergenci politik malých a středních podniků napříč zeměmi zapojenými do programu COSME.

Podnikání

Program Erasmus pro mladé podnikatele byl při dosahování očekávaných cílů úspěšný. Zapojilo se do něj okolo 3 500 podnikatelů. Předpokládá se, že v období 2014–2016 vedla účast nových podnikatelů v programu k vytvoření 250 nových společností, dodatečnému obratu ve výši 5 milionů EUR a ke vzniku zhruba 1 000 nových pracovních míst. Zároveň je účast hostitelských podnikatelů spojována s dodatečným obratem ve výši 203 milionů EUR a se vznikem 1 100 nových pracovních míst. Program také připravil základy pro důležité výstupy, co se týče obchodních vztahů a internacionalizace, a to jak u nových, tak u hostitelských podnikatelů. V letech 2014–2016 proběhlo celkem 2 117 stáží. Předpokládá se, že díky Erasmu pro mladé podnikatele zlepšilo své řídicí a technické dovednosti okolo 1 800 potenciálních nových podnikatelů, přičemž někteří si zlepšili i další obchodní dovednosti (marketing, správa či finance).

Účastníci uvedli, že díky zkušenostem z Erasmu pro mladé podnikatele lépe chápou výzvy, kterým podnikatelé čelí. Erasmus pro mladé podnikatele měl také přímý dopad na hostitele, jelikož jejich podpora inovací a míra růstu byly výrazně vyšší, než je průměr v EU. Program Erasmus pro mladé podnikatele dosáhl svých cílů při posilování obchodních vztahů a pokládání základů pro další spolupráci a internacionalizaci díky vytváření významných příležitostí k setkávání.

C. Účinnost

Celkově program COSME probíhá s rozumnou mírou účinnosti; všechny jeho hlavní složky jsou prováděny v souladu se specifickými cíli a harmonogramy stanovenými v ročních pracovních programech. Hlavním kladem programu COSME je srozumitelnost popisu jeho pracovních programů, což vede k poměrně nízkému podílu nezpůsobilých návrhů žádostí o grant. Nebyly odhaleny žádné výrazné administrativní překážky a zavedená zjednodušující opatření byla celkově hodnocena kladně, ačkoli ve Výkonné agentuře pro malé a střední podniky (EASME) nastaly problémy s novým informačním systémem během prvního roku jeho provozu, což příjemcům způsobilo obtíže.

Provádění programu COSME je z velké části přeneseno na agenturu EASME (opatření, která se netýkají financí) a Evropský investiční fond (EIF) (finanční nástroje). Agentura EASME využila v období 2014–2016 rozpočet ve výši 298 milionů EUR a fond EIF rozpočet ve výši 550 milionů EUR určený malým a středním podnikům na finanční nástroje programu COSME.

Všeobecně lze říci, že jak zprostředkovatelé, tak příjemci považují náklady a zátěž spojené s využíváním programu COSME za cenově dostupné a přijatelné. Přestože byla administrativní zátěž v několika případech považována za vysokou, z celkové zpětné vazby vyplývá, že výhody převyšují náklady. Finanční zprostředkovatelé uvedli, že požadavky na podávání zpráv jsou zatěžující, a tím pádem hrozí snížení přitažlivosti nástroje pro úvěrové záruky. Finanční zprostředkovatelé také tvrdili, že administrativní zátěž nástroje pro úvěrové záruky je podstatně vyšší, než je v odvětví rizikového

kapitálu obvyklé. Malé a střední podniky, které nástroj pro úvěrové záruky využily, nicméně uvedly, že dodatečné náklady, administrativní zátěž nebo náročnost z důvodu záruky EU nepocítily.

Všechny malé a střední podniky, a zejména mikropodniky a malé podniky, ohodnotily úvěrové podmínky svého financování podpořeného zárukou EU v rámci programu COSME jako příznivější než ty, které poskytují ostatní finanční zprostředkovatelé pro obdobné financování. Přijímající malé a střední podniky v dalších tematických oblastech programu COSME mají za to, že výhody převyšují náklady.

Co se týče správy programu COSME agenturou EASME, doba pro udělení grantu byla u otevřených výzev kratší, než doba, již agentura EASME stanovila jakožto cílovou, zatímco úroveň hospodářské soutěže, počet návrhů a „míra úspěšnosti způsobilých návrhů“ se u jednotlivých opatření značně liší. Je důležité poznamenat, že program COSME financuje velký počet malých opatření, která vyžadují zapojení poměrně vysokého počtu zaměstnanců.

Pokud jde o nedostatky, průběžné hodnocení ukazuje, že je zapotřebí zlepšit správu údajů programu COSME. Rozložení odpovědnosti za provádění na mnoho zúčastněných subjektů přináší velkou výzvu při účinném řízení a koordinaci programu, přičemž vzniká riziko oslabeného dohledu nad programem a hodnocením. Pro řádné monitorování výsledků programu a k dosažení pokroku v plnění jeho cílů je třeba věnovat větší pozornost sběru údajů o profilu příjemců.

D. Soudržnost

Program COSME celkově vykazuje dobrou úroveň vnitřní soudržnosti. Probíhají snahy o vytváření součinnosti a žádné významné překrývání nebylo odhaleno. Velká pozornost je věnována snaze dosáhnout doplňkovosti mezi různými opatřeními, zejména v oblasti sítě Enterprise Europe Network a internacionalizace. Se sítí Enterprise Europe Network spolupracují např. Středisko pro průmyslovou spolupráci mezi Uníí a Japonskem i poradenská centra pro právo duševního vlastnictví. Spolupráce mezi programem internacionalizace klastrů a Střediskem pro průmyslovou spolupráci mezi Uníí a Japonskem umožnila podpořit klastrová partnerství v oblasti internacionalizace. Odborníci z poradenského centra pro právo duševního vlastnictví a ze sítě Enterprise Europe Network jsou pobízeni k zapojení i do akcí Evropské platformy spolupráce mezi klastry.

Co se týče cíle zaměřeného na podnikání, překrývání mezi zúčastněnými stranami napříč portfoliem bylo minimální, jelikož většina opatření vyžaduje zapojení konkrétních skupin partnerů s přesně danou odborností. Opatření tematické oblasti „rámcové podmínky na jednotném trhu“ se vzájemně nepřekrývají: každé opatření řeší jiný aspekt jednotného trhu.

Situace v oblasti soudržnosti mezi různými komunikačními činnostmi v programu COSME, zejména internetové stránky, které se týkají finančních nástrojů a podnikatelských činností, je poněkud nejednoznačná. Internetové stránky o finančních nástrojích nabízejí jasné informace, avšak zdá se, že stránky o podnikatelských činnostech jsou provozovány samostatně a neprobíhá mezi nimi žádná interakce. Hodnocení je kladné v oblasti součinnosti a doplňkovosti vytvořené mezi portálem Vaše Evropa – Podniky a službami sítě Enterprise Europe Network a mezi dalšími činnostmi programu COSME, které jsou zaměřeny na internacionalizaci, jako je síť Enterprise Europe Network a program „Clusters Go International“.

Z analýzy vyplývá, že mezi finančními nástroji EU probíhá součinnost i překrývání. Existuje jasný důkaz součinnosti mezi nástrojem pro úvěrové záruky programu COSME a specializovaným nástrojem pro malé a střední podniky Evropského fondu pro strategické investice (EFSI), jelikož tato intervence fondu EFSI je prováděna prostřednictvím nástroje pro úvěrové záruky. Může docházet k překrývání mezi nástrojem pro úvěrové záruky programu COSME a finančními nástroji evropských strukturálních a investičních fondů. Dochází ke zřetelnému vytlačování nástroje pro úvěrové záruky

specializovaným nástrojem pro malé a střední podniky fondu EFSI (jak Komise při tvorbě specializovaného nástroje pro malé a střední podniky fondu EFSI v roce 2016 zamýšlela).

Mezi finančními nástroji programů COSME a Horizont 2020 panuje celková soudržnost. Hodnocení investičního plánu z roku 2016 dospělo k závěru, že fond EFSI, program COSME a nástroj InnovFin programu Horizont 2020 se dobře doplňují. Koordinace mezi činnostmi sítě Enterprise Europe Network v rámci programu COSME a programem Horizont 2020 představuje ukázkový případ soudržnosti s ostatními iniciativami EU. Mnohé zúčastněné strany ji velice oceňují.

V oblasti internacionalizace malých a středních podniků nedochází k žádnému většímu překrývání mezi opatřeními financovanými programem COSME a těmi financovanými z programu Horizont 2020. Iniciativy Komise na poli internacionalizace malých a středních podniků jsou prováděny především prostřednictvím programu COSME. V rámci programu Horizont 2020 však fungují některé významné programy, které mohou přímo či nepřímo pomoci malým a středním podnikům s internacionalizací a inovacemi. Dobrým příkladem je v rámci programu Horizontu 2020 iniciativa INNOSUP¹⁵, která se zabývá rozvojem nových meziodvětvových průmyslových hodnotových řetězců v celé EU prostřednictvím rozvoje inovačního potenciálu malých a středních podniků.

Dostupné informace neprokazují žádné výrazné překrývání mezi službami sítě Enterprise Europe Network, činnostmi v oblasti internacionalizace malých a středních podniků či klastrů a činnostmi financovanými dalšími iniciativami EU. Tyto iniciativy EU zahrnují operační programy Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), iniciativu Společenství týkající se příhraničních oblastí (INTERREG) a iniciativy EU Gateway a Business Avenues.

Služby sítě Enterprise Europe Network financované v rámci programu COSME a operačního programu fondu EFRR se ve většině případů velice vhodně doplňují. Zatímco fond EFRR je obecně zaměřen na regionální prostředí, služby sítě Enterprise Europe Network programu COSME se soustředí převážně na přeshraniční spolupráci. Iniciativy EU Gateway a Business Avenues podporují evropské společnosti v navazování obchodní spolupráce v Asii (včetně Japonska, Koreje a zemí jihovýchodní Asie). Hodnocení ukázalo, že probíhá pravidelná spolupráce mezi sítí Enterprise Europe Network a iniciativami EU Gateway a Business Avenues. Navíc byla zjištěna součinnost i mezi dalšími činnostmi programu COSME, jako jsou Středisko pro průmyslovou spolupráci mezi Uníí a Japonskem a poradenskými centry pro právo duševního vlastnictví.

V rámci akčního plánu Komise podnikání 2020¹⁶ jsou stanoveny iniciativy na prosazování a podporu podnikání. Mnohá z těchto opatření jsou financována z programu COSME. Další opatření s podobným zaměřením jsou však financována z jiných programů EU, a to včetně podpory několika sítí pomáhajících ženám v cestě za podnikáním, programu Erasmus+, programu Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI) a Evropských strukturálních a investičních fondů. Všechny tyto činnosti mají společný cíl, avšak nedochází u nich k viditelnému překrývání. Doplňkovost je zajištěna převážně díky použití různých nástrojů.

Z průběžného hodnocení zároveň vyplývá, že souhra mezi podporou malých a středních podniků na úrovni EU a vnitrostátní a regionální úrovni není vždy součinná a navzájem se doplňující, ačkoli nebylo odhaleno žádné podstatné překrývání. U opatření, u nichž je pro jejich realizaci blízkost společenství malých a středních podniků důležitým faktorem, by lepší koordinace s vnitrostátními a regionálními opatřeními zlepšila soudržnost. Jedná se zejména o případ služeb sítě Enterprise Europe Network a opatření programu COSME, která podporují klastrové organizace.

¹⁵ Podpora inovací pro malé podniky, <https://ec.europa.eu/easme/en/innosup>.

¹⁶ https://ec.europa.eu/growth/smes/promoting-entrepreneurship/action-plan_cs

E. Přidaná hodnota Evropské unie

Každý program financovaný EU by měl nabídnout hmatatelnou evropskou přidanou hodnotu. To znamená, že by se měl jasně podílet na podpoře hodnot a standardů Evropské unie. Činnosti financované EU by měly doplňovat, posilovat a podporovat vnitrostátní, regionální a místní činnosti.

Finanční nástroje programu COSME, zejména nástroj pro úvěrové záruky, nabízí důležitou finanční páku, která vnitrostátním a regionálním zprostředkovatelům umožňuje poskytovat úvěrové produkty, které mají vyšší rizikový profil ve srovnání s jejich standardní nabídkou produktů. Nabízí rovněž podporu podstatně většímu množství podniků, než by obvykle mohli podpořit. Vnitrostátní programy podpory, zejména na menších trzích, mají navíc vyšší pákový efekt, když jsou propojeny s programem na úrovni EU. Zúčastněné strany a zprostředkovatelé se obecně shodují, že žádné soukromé subjekty nebo samostatná zúčastněná země by nemohly dosáhnout takových výsledků, jakých program COSME dosáhl v oblasti pákových efektů, rozsahu a rizikového profilu zapojených malých a středních podniků.

Většina zprostředkovatelů nástroje pro úvěrové záruky považovala veřejnou podporu na úrovni EU za rozhodující a měla za to, že evropský program může dosáhnout výsledků, jakých by vnitrostátní program dosáhnout nezládl. Nástroj pro úvěrové záruky jim umožnil nabídnout záruční nástroj s příznivějšími podmínkami (nižší úroková sazba a poplatky, nižší požadavky na zajištění) většímu počtu malých a středních podniků. V některých zemích navíc programy na vnitrostátní úrovni, které by malým a středním podnikům nabízely přístup k finančním prostředkům, neexistují. „Značka EU“ pomáhá u potenciálních příjemců budovat důvěru. Výsledek hodnocení nicméně poukázal na fakt, že nástroj pro úvěrové záruky v dostatečné míře nedosáhl na méně vyspělé finanční trhy a že by bylo lepší zvolit cílenější přístup.

Všichni zprostředkovatelé nástroje pro úvěrové záruky, s kterými proběhly konzultace v souvislosti s tímto hodnocením, se shodli, že ustanovení o kapitálovém investování je účinnější na úrovni EU a umožňuje realizaci širší působnosti a škály podpory než vnitrostátní a regionální programy.

Evropský rozměr tvoří také jádro sítě Enterprise Europe Network a jejích služeb. Síť provádí opatření, která by jinak nebylo možné provést, díky škále a kvalitě poskytovaných služeb. Evropský rozměr je klíčový, zejména pro ty služby, které nesou přeshraniční prvky, což je aspekt podpory malých a středních podniků, který podobným programům na vnitrostátní či regionální úrovni obvykle schází.

Na vnitrostátní či místní úrovni existuje mnoho různých druhů intervencí navržených k podpoře podnikání a začínajících podniků v počátečních fázích jejich fungování. Většina menších opatření v oblasti podnikání financovaných z programu COSME má za cíl spojit vnitrostátní zúčastněné subjekty a iniciativy v různých oblastech podnikání. Ve vznikajících oblastech (např. podnikání migrantů) přejímají činnosti COSME vedoucí úlohu při podpoře vnitrostátních opatření.

Program Erasmus pro mladé podnikatele má také silnou přeshraniční působnost a cíle. Umožňuje mobilitu v celé Evropě, přičemž propojuje mladé podnikatele s jejich hostiteli v ostatních zemích a nabízí příležitosti k učení a k setkávání obchodních partnerů v rámci vnitřního trhu. Činí tak v takové šíři, které by na vnitrostátní úrovni nebylo možné dosáhnout.

U dalších směrů činnosti programu COSME je přínos jejich provádění na evropské úrovni namísto úrovně vnitrostátní či regionální rovněž velmi vysoký. Mezi taková opatření patří digitální dovednosti, akce v oblasti turistického ruchu, které propojují účastníky evropského hodnotového řetězce a program Clusters Go International, který podporuje evropská partnerství mezi klastry s cílem společně rozvinout a provádět strategie internacionalizace. Politická opatření v oblasti malých a středních podniků navíc poskytují strategické informace, jakož i možnosti propojení

vnitrostátních politiků, podporu tvorby politik malých a středních podniků i sblížení vnitrostátních politických opatření malých a středních podniků. Rozsah a hloubka podpory, kterou program COSME nabízí, ve velké míře přesahuje podporu, která může být evropským malým a středním podnikům nabídnuta prostřednictvím vnitrostátních a regionálních iniciativ.

V. ZÁVĚRY A ZÍSKANÉ POZNATKY

Průběžné hodnocení programu COSME nabízí příznivý přehled provádění programu a výsledků dosažených během prvních tří let programového období. Provádění programu je na dobré cestě k dosažení cílů, které stanoví jeho právní základ, do konce roku 2020. Je však nutno poznamenat, že zjištění tohoto hodnocení jsou omezena na hodnocené období a zatím nepřinášejí úplný dopad programu COSME.

Opatření programu COSME jsou velmi důležitá při řešení výzev souvisejících s podporou ekonomického růstu a vytvářením pracovních příležitostí. Jejich dopad je však omezenější v oblasti globálních a společenských výzev. V projektech programu COSME je proto prostor k lepšímu začlenění těchto cílů a širšímu využití stávajících nástrojů programu COSME, zejména sítě Enterprise Europe Network v rámci pomoci malým a středním podnikům při řešení společenských výzev.

Většina opatření programu COSME, finanční nástroje, síť Enterprise Europe Network, Erasmus pro mladé podnikatele, poradenská centra pro otázky práv duševního vlastnictví pro malé a střední podniky či klastry jsou pokračováním opatření rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace. Celkově byl program COSME v dosahování očekávaných výstupů úspěšný. Síla programu spočívá zejména ve využití zprostředkovatelů k provádění programu. Program COSME využívá toho, že jsou tyto zprostředkovatelé blízcí malým a středním podnikům, a ulehčuje začlenění služeb poskytovaných v rámci programu COSME prostřednictvím služeb, které tyto zprostředkovatelé nabízejí ve vnitrostátních a regionálních podmínkách.

Celkově dosahuje program COSME přiměřeného stupně účinnosti. Opatření jsou prováděna v souladu se specifickými cíli a harmonogramy stanovenými v ročních pracovních programech. Převážná většina zprostředkovatelů a cílových příjemců vykazuje dobrý poměr mezi náklady na účast a jejími přínosy. Vysoký počet malých opatření však snižuje nákladovou efektivnost provádění programu COSME agenturou EASME. Touto roztržitostí se budou zabývat roční pracovní programy programu COSME do konce prováděcího období tak, že budou upřednostňovat rozsáhlejší a strategická opatření, která provádí politické priority Komise, a zároveň si udrží omezené množství menších pilotních akcí, aby byla zachována flexibilita programu.

Program COSME provádí Komise, agentura EASME a fond EIF. To činí z účinné koordinace a řízení programu náročnou výzvu. Kvalita správy údajů o opatřeních, která se netýkají financí, se musí zlepšit, aby byl k dispozici ucelený soubor údajů o činnosti, výstupech a příjemcích programu.

Mezi unijními, vnitrostátními a regionálními programy EU nedochází k významnému překrývání, avšak lepší koordinace s vnitrostátními a regionálními opatřeními by zlepšila soudržnost. Zlepšená správa údajů a snazší přístup k údajům z monitorování na úrovni zemí či regionů umožní členským státům podávat zprávy o překrývání a zlepšit součinnost.

Program COSME má dobrou úroveň evropské přidané hodnoty. Evropský rozměr je podstatou vytváření opatření v rámci programu COSME. V několika případech nebyla opatření programu COSME pouze dodatkem k opatřením na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, ale také je pomohla zlepšit.

V neposlední řadě je třeba zmínit, že hodnocení v polovině období připraví půdu pro závěrečné hodnocení programu COSME, které také uvede podrobný návrh prvních pracovních programů pro období po roce 2020. Předběžná zjištění průběžného hodnocení přinesla informace o posouzení dopadu na vnitřní trh a programy EU v oblasti investic pro příští víceletý finanční rámec na období 2021–2027.